

Els primers balboteigs d'una política migratòria

MOLT A POC A POC,
PERÒ POTSER EUROPA COMENÇA A
ENFOCAR D'UNA ALTRA MANERA EL
PROBLEMA DE LA MIGRACIÓ

© The Economist

La setmana passada un avió de vigilància danès va localitzar un vaixell pesquer trontollós atapeït amb potencials immigrants a 44 quilòmetres de la costa líbia. Això va posar en alerta els guardes costaners italians a Roma, qui, al seu torn, enviaren el *Poseidon*, un vaixell suec multifuncional que fa la vigilància al Mediterrani. Tres hores més tard la tripulació del vaixell va fer pujar a bord d'un en un 613 homes, dones i xiquets, de llocs tan llunyans com Nigèria i Bangl Desh. Allí, els van facilitar menjar i aigua, i a més se'ls va fer una ràpida revisió mèdica abans de ser portats a la costa. Com si fossin trofeus, fotografies de les embarcacions que el *Poseidon* ha interceptat adornen l'escala d'accés a la bodega, sota el desordre de la coberta del vaixell. Des de la seva partida l'1 de juny a Sicília com a part de l'Operació Tritó, la missió de vigilància fronterera de la Unió Europea a Itàlia, *Poseidon* ha ajudat en 14 operacions de rescat i ha salvat 2.600 vides.

Si els governs europeus poguessin operar amb aquesta facilitat, seria tota una altra cosa. Aquesta setmana ha estat marcada per l'últim intent fallit d'aconseguir un objectiu ridícul: la redistribució de 40.000 sol·licitants d'asil d'Itàlia i Grècia, que han assolit nombres rècord en el registre d'arribades, molt per damunt de la resta de països de la UE. A pesar dels irreductibles esforços de Luxemburg, que, com a titular de la presidència rotativa de la UE, va contribuir a atènyer el nombre de 40.000 asilats, allò promès sols va aplegar a 32 256.

Si es multiplica aquest nombre per cinc, s'obtenen els immigrants que han

aplegat a Itàlia i Grècia en la primera meitat d'aquest any. Per explicar la seva oposició, els governs escèptics parlen airosament de la causa primera de la immigració. Entre aquestes se solen citar la guerra civil a Síria, la tirania a Eritrea i la delinqüència que assola Líbia, just les excuses que necessitaven per no haver de moure un sol dit.

Amb una amplada de mires tan reduïda no es estrany que un es desesperi. El tracte amb els nouvinguts de fora de les seves fronteres deixa molt a desitjar per a un continent que aspira a ser una gran Europa. Moltíssims han mort ofegats al Mediterrani, les vies legals per a l'arribada d'immigrants qualificats són insuficients i de vegades inefectives. Fins i tot l'únic èxit europeu d'aquesta setmana, un tracte per redistribuir 22.504 refugiats no europeus, perd glamur quan s'estudia de prop la grandària del problema: sols comptant els sirians hi ha aproximadament 4 milions d'exiliats, la majoria d'ells llanguint a Turquia, Jordània i al Líban.

Ara bé, l'esperança és l'últim que es perd. Aquesta setmana els nombres són pobres però almenys són més que el zero en què havien aconseguit ficar-se d'acord els membres de la UE. L'expansió de l'Operació Tritó, que confia amb el suport de 27 països europeus, serà difícilment obstaculitzada. Sembla que els europeus s'han cansat de veure com el Mediterrani es converteix en un cementeri. S'estan estudiant altres parts del problema: des d'un sistema d'asil decrepit a un mecanisme permanent de redistribució, que es posi en marxa quan l'arribada d'immigrants es dispari. La majoria de països europeus ara accepten que la immigració és un problema de tots, no només dels països litorals, tot

i que encara no siguin capaços d'acordar solucions conjuntes. Fa uns anys, explica un oficial italià, un sistema de redistribució permanent era inimaginable; ara, almenys estem parlant-ne.

Què explica el canvi? La mort de 800 immigrant a les costes de Líbia a l'abril ajudà que alguns polítics avergonyits entressin en acció. Però hi ha hagut incidents anteriors que no han comportat res més que algunes encaixades de mans i promeses buides. El que ha alçat Europa ha estat la magnitud del problema: vora 160.000 immigrants il·legals han entrat a la UE aquest any. Els grups humanitaris parlen de la pitjor crisi de refugiats des de la Segona Guerra Mundial. Aquestes xifres són aclaparadores, fins i tot per a països aïllacionistes que desitgen alçar els murs de la seva Fortalesa Europea.

Pot semblar estrany trobar alguna causa per alegrar-se'n. Al cap i a la fi, a l'última cimera de la UE relacionada amb la proposta de redistribució saltaren espurnes, fins i tot més que al debat sobre Grècia. Alguns països estan tornant a mesures cavernícoles, valgui per al cas la construcció d'un reixat a Hongria a la frontera amb Sèrbia. Però la immigració és un tema carregat d'interessos contraposats entre els països membres de la UE. Amèrica, un Estat unitari amb molts governs federals, ha sofert per aconseguir una taula de salvació on agafar-se en el problema de la immigració il·legal. Per a Europa sempre serà més difícil, però si sorgeix una política comuna per a la immigració, sense cap dubte ha de començar així.

De Bàssora a Bratislava

Encara hi ha molts caps per lligar en el

SALVADOR LLOREN

pla de redistribució. Els seus enemics més feroços a Europa de l'Est, han de començar a planificar com organitzaran l'arribada a l'octubre d'eritreus, iraquians i sirians; pocs tenen tanta experiència com ells integrant estrangers. A més, els sol·licitants d'asil no sempre són indiferents respecte al lloc on refugiar-se. Els immigrants que acaben vivint-hi, diuen que Eslovàquia hauria de fer com els seus compatriotes i familiars a Suècia, tot i el risc de poder perdre beneficis socials ocults sota lleis que tracten de paraitzar aquests moviments. Si milers d'immigrants, tan bon punt com arriben a un país on han estat redistribuïts decideixen buscar asil en un nou lloc, el somni italià d'una redistribució permanent morirà.

Una segona dificultat és l'esforç de molts països europeus de reenviar a casa els sol·licitants d'asil. Conèixer el percentatge de retorns és delicat, diu Liz Collet de l'Institut de Política migratòria, un comitè d'experts. Els governs que ho fan com pertoca, com per exemple la Gran Bretanya, inverteixen en complexes i granulars relacions amb els països nats dels immigrants. La fórmula "acords de readmissió" en què la UE confia és bastant menys efectiva. Per contra, per guanyar el suport dels nous sol·licitants d'asil que prompte rebran, els governs europeus, especialment els que es mouen en l'esfera d'un populisme de dretes, han d'ensenyar als seus votants que saben tractar el problema, i que estan aju-

dant a tots aquells que encara no tenen el seu lloc.

Potser el veritable problema, i també el més difícil d'assimilar és que no hi ha cap política, per més ben dissenyada que estigui, que pugui donar pau a les persones que han d'abandonar les seves cases. Una explosió de refugiats ucraïnesos, per exemple, capgiraria l'estratègia europea. Noves polítiques comportarien nous problemes: redistribuir els refugiats és just i humà, però podria comportar l'establiment de comunitats que atraguin immigrants il·legals. Aquests dilemes són inherents a l'era de la migració massiva, i Europa ha d'adaptar-s'hi. Per fortuna, sembla que ja ha començat a fer-ho.

Traducció d'Andrea Pérez Girbés